

Länsiyläsatakuntalaisten murteiden äännehistoria, vaikka se on selvä todistus kirjoittajansa huomattavista tutkijanlahjoista, kantaa vielä monessa suhteessa sovinnaisuuden ja epäitsenäisyyden leimaa. Ja vaikka teoksessa onkin useita varteenotettavia selityskokeita ja vaikka kirjoittajan näkemys on selvä ja kaikesta epäkriittillisyydestä vapaa, niin monet sivut kuitenkin ovat vain hyvin järjestettyä aineskokoelmaa, sinänsä tietysti erinomaisen arvokasta. Vaikka siis dosentti Virtaranta kotiseutunsa murretta käsittelevässä suurteoksessaan vielä jättääkin arvostelijansa jossakin määrin epävarmaksi, kun on kysymys hänen tieteellisestä kyvyttään, niin hänen viimeinen teoksensa, respitiitikaikana ilmestynyt »Pääpainollisen tavun jälkeisen soinnillisen dentaalispirantin edustus suomen murteissa» on nimenomaan tässä suhteessa ehdottomasti ratkaiseva lisä. Se on tekijänsä tieteellisistä

saavutuksista merkittävin ja se on yleensäkin parasta, mitä meillä äännehistorian alalla on kirjoitettu. Tämä tärkeätä ja keskeistä äännehistoriallista ilmiötä käsittelevä teos on ennen kaikkea todistuksena vankasta tutkijanotteesta. Se osoittaa, että dos. Virtaranta on mitä suurimmassa määrin kehityskykyinen tutkija, joka määrätietoisesti pyrkii laajentamaan aluettaan ja syventämään käsitteilyään. Omaa ainesta hänellä on puolentoista sadan pitäjän murteesta ja sitä paitsi poimintoja arkistojen ja isonjaon karttojen nimistöistä valtavat määrät, niin että johtopäätökset todellakin rakentuvat vankalle pohjalle. On erityisesti syytä panna merkille se arvostelukyky, jota hän osoittaa vanhoja kirjoitustapoja käsitellessään. Tällä teoksella dos. Virtaranta on osoittautunut kypsäksi tutkijaksi, joka on käsitykseni mukaan täysin pätevä haettavana olevaan professorin virkaan.

PAAVO RAVILA